

UZASADNIENIE

Powód M. J. wniósł w dniu 28 grudnia 2021 roku przeciwko (...) S.A. z siedzibą w S. powództwo o zapłatę kwoty 499,00 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od dnia 11.08.2018 r. do dnia zapłaty oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego oraz opłaty skarbowej od pełnomocnictwa, według norm przepisanych. Powód w uzasadnieniu wskazał, że roszczenie wynika z wierzytelności nabytej w drodze cesji o odszkodowanie za najem pojazdu zastępczego marki K. O. za 35 dni przy kwocie 344,40 zł brutto za dobę. Pozwana wypłaciła odszkodowanie jedynie za 8 dni przy stawce 135 zł brutto za dobę.

W odpowiedzi pozwane (...) S.A. z siedzibą w S. wniosło o oddalenie powództwa i zasądzenie kosztów procesu. Pozwana wskazała, że roszczenie nie pozostaje w związku przyczynowym ze szkodą. Pozwana zakwestionowała czas trwania najmu i stawkę za dobę.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

W ramach prowadzonej przez siebie działalności, polegającej na wynajmie samochodów zastępczych klientom, których samochody uległy unieruchomieniu na skutek kolizji, powód M. J. w dniu 6.06.2018 r. zawarł z E. M. umowę najmu pojazdu zastępczego nr (...) w związku ze szkodą na pojeździe marki V. (...). Sprawca kolizji ubezpieczony był w (...) S.A. z siedzibą w S.

Strony ustaliły iż stawka dobową za najem pojazdu wynosić będzie 280,00 zł netto (344,40 zł brutto). Przedmiotem najmu był samochód marki K. O., w dniu 10 lipca 2018 r. uszkodzony dokonał zwrotu samochodu zastępczego.

Łączny koszt najmu samochodu zastępczego przez okres 35 dni wyniósł 12.054,00 zł.

Powód wystawił 11 lipca 2018 roku fakturę VAT (...) na kwotę 12.054,00 zł.

Dowód:

- umowa najmu pojazdu k. 10,
- oświadczenie współwłaściciela pojazdu k. 11,
- faktura VAT (...) k. 15;

Powód i poszkodowana E. M. zawarli umowę cesji na mocy, której poszkodowana przelała na powoda wierzytelność w postaci odszkodowania należnego mu od pozwanego z tytułu naprawienia szkody, jaką poniosła w związku z koniecznością najmu samochodu zastępczego. Na tej podstawie powód uzyskał uprawnienie do dochodzenia wynagrodzenia za najem samochodu zastępczego bezpośrednio od pozwanego.

Bezsporne

Pismem z dnia 1 sierpnia 2018 roku powód wezwał pozwaną do zapłaty kwoty 10.974,00 zł za fakturę VAT (...).

Dowód:

- wezwanie do zapłaty k. 18

Pozwany tylko częściowo uznał roszczenie powoda, wpłacając w dniu 25.07.2018 r. kwotę 1080,00 zł stanowiącą odszkodowanie za 8 dni najmu pojazdu zastępczego po zredukowanej przez pozwanego stawce z 280,00 zł netto do 135,00 zł brutto za dobę.

Bezsporne

Pozwana proponowała E. M. zorganizowanie pojazdu zastępczego oraz pouczyła iż jeśli poszkodowana zdecyduje się na najem pojazdu zastępczego we własnym zakresie, stawka czynszu najmu będzie podlegać weryfikacji do stawek stosowanych przez firmy współpracujące z pozwaną. Propozycja zorganizowania pojazdu zastępczego została złożona mailowo na adres e-mail podany w trakcie zgłaszania szkody jako e-mail do korespondencji z poszkodowanym: (...) Uszkodzony pojazd zalicza się do klasy D.

Dowód:

- decyzja z dnia 24.07.2018 k. 60
- wiadomość e-mail z dnia 26.05.2018 k. 60

Okres naprawy pojazdu poszkodowanej powinien trwać 8 dni i obejmował: 1 dzień oczekiwania na ustalenie wysokości odszkodowania; 4 dni technologicznego czasu naprawy; 2 dni wolne od pracy; 1 dzień organizacyjny. Technologiczny czas naprawy ustalono na podstawie kosztorysu, czas ten weryfikowany jest poprzez zastosowanie współczynnika korekcyjnego rzeczywistego czasu pracy pracownika. Uwzględniał wszelkie niezbędne operacje przewidziane zaplanowane biorąc pod uwagę technologie naprawy pojazdu podaną przez producenta.

Dowód:

- opinia k. 58, 59
- płyta cd k. 60

Sąd zważył co następuje

Powództwo jest bezzasadne.

Poszkodowanemu przysługiwał wybór odpowiedniego podmiotu, oferującego wypożyczenie auta zastępczego. W wyroku Sądu Najwyższego z dnia 25 kwietnia 2002 r. (sygn. akt I CKN 1466/99, OSNC 2003, nr 5, poz. 64) stwierdzono, że co do zasady nabywający autoryzowane części samochodowe potrzebne do naprawy uszkodzonego w wypadku pojazdu - nie ma obowiązku poszukiwać sprzedawcy, oferującego je najtaniej. Także więc w zakresie wynajmu pojazdu zastępczego, poszkodowany nie miał obowiązku poszukiwać podmiotu, oferującego najniższe stawki. Wystarczy, aby stawki najmu pojazdu nie odbiegały rażąco od średnich stawek na rynku lokalnym.

W rozpoznawanej sprawie istotne jest jednak, że strona pozwana oferowała poszkodowanej, już w dniu zgłoszenia szkody, bezgotówkowy wynajem pojazdu zastępczego w jednej ze współpracujących z nią wypożyczalni, bez konieczności ponoszenia jakichkolwiek opłat. Poszkodowana nie skorzystała z tej oferty, przy czym nie zachodziły tu żadne szczególne warunki uzasadniające wybór podmiotu, oferującego te same usługi po dużo wyższych kosztach, zwłaszcza w sytuacji, gdy to nie poszkodowana ponosiła te koszty, a obowiązek ten spoczywał na ubezpieczycielu sprawcy wypadku.

Należało zgodzić się ze stanowiskiem pozwanej, że zasada pełnej kompensacji szkody nie może przewidywać jakichkolwiek, dowolnych kosztów, tylko ze względu na fakt, że finalnie koszty te ponosić ma nie sprawca szkody, a jego ubezpieczyciel. W rezultacie przyjęcia stanowiska, że koszty związane ze szkodą winny zostać pokryte niezależnie od ich wysokości, doprowadzić może do niewspółmiernego obciążania ubezpieczycieli nierzadko rażąco wygórowanymi żądaniami podmiotów, świadczących usługi, związane z najmem zastępczym.

Ustalona przez powoda stawka 344,40 zł brutto za dobę, była zawyżona, co słusznie podnosiła pozwana. Koszt najmu pojazdu zastępczego, przedstawiony w dołączonej do pozwu fakturze, nie może być uznany za ekonomicznie uzasadniony. Sąd posiada z urzędu z innych podobnych spraw, na podstawie opinii biegłych informację, że stawka

obowiązująca na terenie powiatu (...) odpowiada tej wskazanej przez pozwaną (135,00 zł brutto). Jest to stawka rynkowa za pojazd odpowiadający klasie pojazdu D, uszkodzonego w wyniku przedmiotowego zdarzenia. Z tego względu nie zachodziła potrzeba powołania kolejnego biegłego, zwłaszcza biorąc pod uwagę charakter postępowania uproszczonego i wartość przedmiotu sporu (499,00 zł).

Wprawdzie poszkodowany nie ma obowiązku szukania najtańszej oferty na rynku, jednak w rozpoznawanej sprawie takiej konieczności nie było, skoro otrzymał ofertę od pozwanej już w dniu zgłoszenia szkody. Dla poszkodowanego oferta ta nie była mniej korzystna co do świadczonych usług, natomiast istotna była cena tych usług. Rację miał pozwany, powołując się na obowiązek poszkodowanego minimalizowania szkody i zmniejszenia jej rozmiarów (art. 354 § 2, art. 362 i art. 826 § 1 kc). Skorzystanie z oferty, która gwarantowała satysfakcjonujący poziom i zakres usług, a więc najem auta zastępczego w tej samej klasie co uszkodzony za cenę 135 zł za dobę gwarantowałyby wypełnienie tego obowiązku. Jeśli jednak poszkodowana skorzystała z innej oferty bez uzasadnienia szczególnymi okolicznościami, to wówczas wyższe koszty tej usługi obciążają poszkodowaną, niezależnie od tego, że powód, który wynajął jej samochód za cenę dużo wyższą – 344,40 zł za dobę – twierdzi, że stawka ta nie jest rażąco wygórowana w porównaniu z cenami innych wypożyczalni na rynku.

Nie kwestionując uprawnień poszkodowanego do wyboru wypożyczalni, wskazać należy, że w sytuacji, gdy dokonał on wyboru, nie kierując się kryterium celowym i ekonomicznym (nie uiszczył wynagrodzenia za najem pojazdu w gotówce, lecz w formie cesji wierzytelności, w konsekwencji nie był zainteresowany negocjowaniem cen najmu, skoro i tak, to nie on ponosił ten koszt), to taka decyzja nie może wpływać na obowiązek odszkodowawczy pozwanego. Oferta pozwanego kompensowałaby bowiem szkodę. Wynajęcie auta za dużo wyższą stawkę, bez względu na zakres i jakość usług, prowadzi do nieuzasadnionego zwiększenia rozmiarów szkody i nie zasługuje na uwzględnienie. Istotnym jest, że poszkodowana nie liczyła się z kosztami najmu pojazdu zastępczego, skoro powód niejako zwolnił ją z obowiązku minimalizacji szkody, dostarczając bezpłatnie auto zastępcze. Z tego punktu widzenia wybór poszkodowanej oferty powoda był racjonalny, korzystała z podstawionego samochodu nie ponosząc żadnych kosztów najmu, przy czym została zapewniona, że wszystkie koszty pokrywa zakład ubezpieczeń. Oczywiście takie zachowanie powoda nie kreuje obowiązku odszkodowawczego i jego zakresu. W dalszym ciągu zakład ubezpieczeń odpowiada tylko w granicach art. 361 kc. Odszkodowanie ma zrekompensować szkodę, nie może służyć wzbogaceniu poszkodowanego.

Obowiązkiem odszkodowawczym nie mogą być objęte koszty, wynikające ze świadomego lub niedbałego postępowania poszkodowanych, którzy wbrew obowiązkowi minimalizacji szkody, zawierają umowę najmu pojazdu zastępczego z przedsiębiorcą, oferującym usługi po zawyżonych cenach. Jak bowiem wyżej wskazano, istniała obiektywna możliwość wynajęcia podobnego samochodu za dużo niższą cenę. Jeżeli jednak poszkodowany zdecydował się na droższą opcję, to wywołane tym dodatkowe koszty, nie powinny obciążać odpowiedzialnego za szkodę ubezpieczyciela (art. 361 § 1 kc).

Zgodnie z art. 826 § 1 kc, w razie zajścia wypadku, ubezpieczający obowiązany jest użyć dostępnych mu środków w celu ratowania przedmiotu ubezpieczenia oraz zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Oznacza to zarazem, że poszkodowany nie powinien swoim zachowaniem doprowadzać do zwiększenia rozmiarów szkody. Obowiązkiem poszkodowanego jest podejmowanie działań, zmierzających do zminimalizowania szkody. Brak z jego strony takiego działania nie może zwiększać obowiązku odszkodowawczego ubezpieczyciela, zobowiązanego do naprawienia szkody (por. uz. uchwały SN z dnia 22.04.1997r. III CZP 14/97, OSNC 1997, z. 8, poz. 103; uchwała SN z dnia 16.10.1998r., III CZP 42/98; wyrok SN z dnia 26.11.2002r., I CKN 1993/00).

Strony stosunku najmu samochodu zastępczego, nie mogą w sposób dowolny i z mocą wiążącą dla osób trzecich ustalać wysokości opłat za wynajem. Zgodnie z powołanym art. 826 § 1 kc, ubezpieczający ma obowiązek użycia dostępnych mu środków w celu m.in. zapobieżenia szkodzie lub zmniejszenia jej rozmiarów. Ubezpieczyciel, odpowiedzialny za szkodę, może oczekiwać od wierzyciela zachowania, zmierzającego do zminimalizowania szkody. Dlatego, ubezpieczyciel nie ma obowiązku zwrócić uprawnionemu każdej kwoty, wskazanej w fakturze, dokumentującej wartość szkody. Zgodnie z art. 354 § 1 kc, dłużnik powinien wykonać zobowiązanie zgodnie z jego treścią i w sposób odpowiadający jego celowi społeczno - gospodarczemu oraz zasadom współżycia społecznego, a jeżeli istnieją

w tym zakresie ustalone zwyczaje - także w sposób odpowiadający tym zwyczajom. W taki sam sposób powinien współdziałać przy wykonaniu zobowiązania wierzyciel (§ 2). Nie oznacza to, jak już wyżej wskazano, że uprawniony ma obowiązek poszukiwać najtańszej oferty na rynku. Nie można jednak zaakceptować stanowiska, że kwestia wynajmu i jego kosztów pozostaje poza kontrolą czy też możliwością zajęcia stosownego stanowiska przez ubezpieczyciela. Wybór podmiotu, świadczącego usługę najmu należy do poszkodowanego, jednak decyzja w tym zakresie nie może powodować wzrostu zobowiązania ubezpieczyciela ponad niezbędny, uzasadniony zakres kosztów najmu.

Pozwana przedstawiła również stosowną dokumentację w zakresie czasu najmu zastępczego, w oparciu o przedłożony kosztorys stworzony w oparciu o zastosowanie czynnika korekcyjnego rzeczywistego czasu pracy pracownika. Strona powodowa złożyła nieczytelną dokumentację z naprawy pojazdu, z której wynika rozpoczęcie naprawy 18 czerwca 2018 roku i zakończenie naprawy 6 czerwca 2018 roku. Dokumentacja nie zawiera żadnych informacji co do zakresu naprawy. Formularz (k.38) nosi ślady ręcznych korekt w zakresie dat, co czyni je nieczytelnymi. Nawet jednak gdyby przyjąć, że naprawa pojazdu została ukończona 6 lipca 2018 roku, a rozpoczęta 18 czerwca 2019 roku, w dalszym ciągu brak jest logicznych powodów do wydłużenia okresu korzystania z pojazdu zastępczego powyżej ww. okresu. Ponadto oświadczenie zawiera informację o przedłużeniu naprawy o 2 dni z uwagi na braki stanów magazynowych, za co nie można odpowiedzialnością obciążyć pozwanego.

W tym zakresie to na powodzie ciążył ciężar dowodu i nie była konieczna opinia biegłego do stwierdzenia czasu naprawy przedmiotowego pojazdu. Wystarczającym dowodem byłaby faktura za naprawę. Ponieważ żaden dokument tego typu nie został złożony przez powoda, z dokumentacji zawartej w aktach nie wynika, czy pojazd został naprawiony i ile ta czynność zajęła. Wątpliwym jest, by po tak długim czasie i przy tak ubogiej dokumentacji biegły byłby w stanie stwierdzić, jaki jest ekonomicznie uzasadniony czas naprawy przedmiotowego pojazdu.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie powołanych przepisów w zw. z art. 822 kc i art. 436 § 1 kc w zw. z art. 435 kc, art. 361 § 1 i 2 kc, art. 363 § 1 i 2 kc i art. 148(1)§1 kpc, powództwo oddalono, jako nieuzasadnione.

O kosztach Sąd orzekł na podstawie art. 102 k.p.c., zgodnie z którym W wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. W ocenie Sądu powód pozostawał w mylnym, ale uzasadnionym przekonaniu, że roszczenie mu przysługuje.

Sygn. akt I C 53/22

ZARZĄDZENIE

1. odnotować,
2. doręczyć zgodnie z wnioskiem pełnomocnikowi powoda,
3. kal. 14 dni.

G., 5 maja 2022 roku